پەیامی کۆمیتەی یادکردنەوەی هەڵەبجە لە هۆڵەند

پاش رووخانی رژێمی عێراق و دۆزینەوەی سەدان گۆری بەکۆمەڵ، درندەیی رژێمی بەعسی گۆربەگۆر بۆ هەموو جیهان ئاشکرا بوو. ئەو رژێمەی کە چەکی کیمیاوی لە دژی هاولاتیانی مەدەنی ئەو وڵاتەی خۆی بە سەرداری دەزانی بەکار هێنا.

ئەو هێرشە بێ بەزەییانەیەی کە لە 16ی مارتی 1988 دا لە دژی دانیشتووانی سیڤیلی کوردی شاری هەڵەبجەی کوردستانی باشوور ئەنجام درا و ئاکامەکەی زیاتر لە 5000 قوربانی بوو لە ژن و منداڵ و پیر و گەنجی کورد و زیاتر لە 10000 بریندار، کە گەلێکیان لە ساڵانی دووای ئەو کارەساتە گیانیان لەدەست دا و کۆمەڵێکیشیان تاکو ئەمرۆ بە ئازارەکانی ئەو کردەوە نا مرۆڤانەیەوە ژیانێکی پر لە ئازار و مەینەتی دەبەنە سەر و کەس نییە لایەکییان لێ بکاتەوە .

هەر لەو سەروبەندەدا و لە 18-2-1988 ەوە رژێمی بەعسی عێراقی خەریکی ئەنجامدانی کردەوەیەکی تری رەشەکوژی بوو لە دژی گەلی کورد لە کوردستانی باشوور، کە بە هەموو پێوانەکان، چ لە شێوازی نەخشە کێشان و دەست نیشانکردنی ئەو گرووپەی بەر شاڵاوەکە کەوتن و چ لە رووی بەربلاوی کردەوەکە و ژمارەی قوربانییانی و زیانە مادی و مرۆییەکانی، دەچێتە کردەوەی جینۆسایدەوە کە بە ئەنفال ناوی دەرکردووە. لە هێرشی درندانەی ئەنفالدا، 182000 مرۆڤی کورد شوێن بزر کران و هەزاران گوند وێران کران، جگە لە زیانە مادییە لە ژمار نەهاتووەکان و گواستنەوەی بە زۆری پاشماوەی قوربانییان بۆ ئۆردوگا زۆرەملێکان , هەروا لە دوو پرۆسەی پێشتردا بە شێوەیەکی درندانە دەیان هەزار فەیلی و 8000 بارزانی شوێن بزر کردبوو .

خۆشحاڵانە یادی 18 ساڵەی جینۆسایدی گەلی کورد ، کارەساتەکانی هەڵەبجە و ئەنفال لە کاتێکدا دەکەینەوە کە تەخت و تاجی ئەو رژێمە شۆڤێنییە درندەیە هەڵتەکێندراوە و سەدامی دیکتاتۆریش دەستگیرکراوەو ئێستا لەگەڵ یارمەتیدەرانی دادگایی دەکرێت , بەڵام مەخابن دەستپێکی دادگاییەکە دەبوایە بە هەردوو تاوانی هەڵەبجەو ئەنفتال دەستی پێ بکردایا , ئەوە بەدی نەهات , ئەمرۆ ترسی ئەوە هەیە سەدام لە بەرامبەر ئەو تاوانانە هەر دادگایی نەکرێن .

دادگایی فرانس ڤان ئانرات لە وڵاتی هۆڵەند و بە جینۆسایدناسینی تاوانەکانی بەعس بەرامبەر بە گەلی کورد لە دادگای شاری لاهای , بوو بە هەنگاوێکی گەورە بۆ کردنەوەی کۆدی نهێنی تاوانباران و دەستنیشانکردنی تاوانەکە و بە فەرمی ناسینی جینۆسایدی گەلی کورد ,هانگاوێکە بۆ ناسینی لە ئاستی جیهانیدا , دەتوانین ئەو بریارە بە یەکێک لە گەورەترین دەسکەوتە سیاسی و یاساییەکانی بزانیین بۆ گەلی کورد لە رابردوودا , ئەو بریارە لە داهاتوودا پاڵپشتێکی بەهێز دەبێت بۆ پێک هێنانی دەوڵەتی کوردی , بۆیە ئەم دەسکەوتە دۆسییەکی کراوەیەو پێویستە بەردەوام کاری لەسەر بکرێت ,

تا ئێستاش جینۆسایدکردنی کورد لە هەموو پارچەکانی کوردستان درێژەی هەیە , لەماکۆ و سەڵماسەوە بۆ مهاباد و سەردەشت و شەمزینان و ئامەد و قامشلوو و عامودا , لە کوردستانی باشوریش تیرۆریستان هەمان رێباز درێژە پێدەدەن لە کوشت و بری بە کۆمەڵی گەلەکەمان .

داواکاری ئێمە لە یادی 18 ساڵەی جینۆسایدکردنی گەلی کورددا، لە یادی کارەساتەکانی هەڵەبجە و ئەنفالدا ئەمانەن:

1. -پێویستە سەدام حوسێن وەک تاوانباری ئەنجامدەری جینۆساید بەرامبەر بە گەلی کورد دادگایی بکرێت , بۆ ئەم مەبەستە بریارەکانی دادگای شاری لاهای گرنگی تایبەتی هەیە , کە لە لایەن چاکەوە پێشکەش بە دادگای تاوانەکانی عێراقی کراوە ، هەروەها عەلی کیمیاوی پێویستە لە هەڵەبجە دادگایی بکرێت..
2. 16-3 بە رۆژی دژایەتیکردنی چەکی کیمییاوی لە جیهاندا بناسرێت ,
3. 16-3 بکرێت بە رۆژی دژ بە جینۆسایدی کورد لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا.
4. – گرنگی بە ژیانی پاشماوەی قوربانییان بدرێت , جیاوازیان لە گەڵدا نەکرێت لەگەڵ شەهیدانی پارتە سیاسییەکان ,
5. -حکومەتی عێراقی 16-3 وەک رۆژی هەڵەبجە و 14-4 وەک رۆژی ئەنفال بە فەرمی بناسێت و دان بەو تاوانانەدا وەک کرداری جینۆساید بنێت و داوای لێبوردن لە گەلی کورد بکات , پێویستە ئەو تاوانانە لە

پاڵ تەعریب و ڕاگواستن لە دەستووردا وەک کردەی جینۆساید بچەسپێت و پەیمانی دووبارە نەبوونەوەیان بدات.

6. -حکومەتی عێراقی قەرەبووی زیانی قوربانییانی کوشتوبڕ و تەعریبی کورد بکاتەوە.

7. -ئەو وڵاتانەی کە تاوانبارانیان شاردۆتەوە ئاشکرای بکەن , یان دادگاییان بکەن یاخود بیدەنەوە بە حکومەتی عێراقی بۆ دادگاییکردنیان.

8-پێویستە ئەو کۆمپانییا چەکسازییانەی چەکی کیمییاویان بە بەعس فرۆشتووە، قەرەبووی زیانەکانی قوربانییان بکەنەوە.

8. -پێویستە هەموو هەوڵەکان بخرێنە گەڕ بۆ دۆزینەوەی ئەنفالکراو و بێ سەروشوێنکراوەکان و هێنانەوەی ڕوفاتیان بۆ کوردستان .

9. -قەرەبووی زیان لێکەوتووانی چەکی کیمیاوی و کۆمەڵکوژییەکانی بەعس لە کوردستانی خۆرهەڵات بکرێتەوە.

10. – گرنگی بە ناوچەی قوربانییان (هەڵەبجە , ئەنفال) بدرێت , لە هەموو بوارەکاندا ,ئاوەدانکردنەوە , خزمەتگوزاری , خوێندن , پیشەسازی ..... پێشکەش بکرێت .

11. -باشترین ڕێگە بۆ کۆتایی هێنان بە جینۆسایدکردنی کورد، دیاری کردنی چارەنوسییەتی بە دەستی خۆی، ئەویش لە ڕێگەی ئەنجامدانی ڕاپرسییەکی تەواو ئازادەوە .بەم هۆیەوە داوا لە UN دەکەین گوێ لە داخوازی جەماوەری کوردستان بگرێت لە ئەنجامدانی ڕیفراندۆمێکی ئازادو تەواو دیموکراسی لە کوردستان.

12. – پێویستە هەموو قوربانییانیی کوردستان شکایەت لە سەر سەرانی بەعس تۆمار بکەن , چونکە تەنها ئەوانەی شکایەت دەکەن دەتوانن قەرەبوو وەرگرنەوە , سستی نواندن و هاوکاری نەکردنی دادگای بەرزی تاوانەکان بەکارێکی نەگەتیف و زۆر خراپ دەزانیین , پێویستە هەموو پارت و لایەن و کەس و گروپەکان شکایەت لەسەر سەرانی بەعس و تاوانباران تۆمار بکەن و هاوکاری جدی دادگای بەرزی تاوانەکان بکەن ,

13. -هەر هەموو ئەوتاوانبارانەی بەشدارییان لە جینۆسایدکردنی گەلی کورددا کردووە پێویستە بە بێ جیاوازی دادگایی بکرێن .

کۆمیتەی یادکردنەوەی کارەساتی هەڵەبجە لە هۆڵەند 7-3-2006

FED-KOMفیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردییەکان - هۆڵەند یەکێتی نیشتمانی کوردستان - کۆمیتەی بەنەلۆکس

پارتی دیموکراتی کوردستان- ڕێکخراوی ئەمستردام

تیپی مۆسیقای بێلان

یەکێتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

هونەرمەند ڕێناس

کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان

کۆمەڵەی کلتوری کورد لە دەنهاخ

ناوەندی هەڵەبجە دژ بە ئەنفالکردن و جینۆسایدی گەلی کورد- چاک